

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4527/2023
21.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Синиша Шијан, адвокат из ..., против туженог „COFFEECO“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Иштван Нађ, адвокат из ..., ради утврђења и поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1977/23 од 14.09.2023. године, у седници одржаној 21.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1977/23 од 14.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1977/23 од 14.09.2023. године, одбијена је жалба тужиле и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1184/22 од 24.04.2023. године, којом је, ставом првим изреке, одбијен примарни тужбени захтев да се утврди да је тужилци незаконито престао радни однос код туженог и да се тужени обавезе да јој уместо враћања на рад накнади штету у висини од шест зарада у износу од 303.252,12 динара; ставом другим изреке, одбачена тужба у делу евентуалног тужбеног захтева да се поништи решење о отказу уговора о раду број ../2022 од 01.09.2022. године, а у преосталом делу евентуални тужбени захтев да тужени уместо враћања на рад тужилци надокнади штету у висини шест зарада у износу од 303.252,12 динара одбијен; ставом трећим изреке, тужилца обавезана да туженом надокнади парничне трошкове од 52.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а другостепени суд је дао јасне разлоге о неоснованости битних жалбених навода, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. ставова 1. и 2. ЗПП на коју је ревизијом указано.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим 01.07.2022. године закључила уговор о раду на неодређено време, ради обављања послова ... у пословном простору туженог у Овим уговором странке су предвиделе пробни рад тужиле до 04.10.2022. године, са правом оба уговарача да откажу уговор са отказним роком од пет дана. Предвиђено је да ће пробни рад тужиле пратити тужени процењујући њену стручну и радну способност пре истека пробног периода, те уколико она не покаже одговарајуће стручне и радне способности престаје јој радни однос даном истека трећег месеца од дана ступања на рад. На основу праћења рада тужиле овлашћено лице туженог је 01.09.2022. године сачинило мишљење, са предлогом директору да се тужиле откаже радни однос пре истека рока за пробни рад, у коме наводи разлоге по којима тужила није показала одговарајуће радне и стручне способности, реметила је међуљудске односе, те је према гостима била крајње нељубазна и бахата, што се не може толерисати имајући у виду да се тужени бави угоститељским услугама. Директор туженог је 01.09.2022. године, на основу члана 192. став 1. тачка 1. у вези са чланом 36. став 3. Закона о раду, те чланом 3. Уговора о раду од 01.07.2022. године отказао тужиле уговор о раду са пробним радом, са отказним роком од пет дана и констатовао да јој радни однос престаје закључно са 08.09.2022. године. На позив овлашћеног лица тужила је 09.09.2022. године вратила кључ локала у коме је радила и задужену униформу, али је одбила да потпише пријем решења о отказу уговора о раду. Истог дана ово решење истакнуто је на огласну таблу туженог. Тужила је поднела тужбу 10.11.2022. године, којим је поставила примарни тужбени захтев, а на рочишту 24.04.2023. године поставила је евентуални тужбени захтев.

На основу овако утврђених чињеница, са полазиштем на одредбе члана 36. Закона о раду, којима је прописано закључење уговора о раду за послове за које је потребна претходна провера знања и способности, те могућност послодавца да откаже уговор о раду без спровођења процедуре уз отказни рок од најмање пет радних дана уколико запослени не покаже задовољавајуће резултате на пробном раду, нижестепени судови закључују да утврђено чињенично стање не даје основа наводима тужбе да је постојао мобинг и малтретирање од колега са посла, односно да је тужила постизала задовољавајуће резултате у току пробног рада. Тужба у делу евентуалног тужбеног захтева за поништај решења о отказу уговора о раду, који је постављен 24.04.2023. године одбачена је на основу члана 195. Закона о раду због наступања преклузије, код утврђења да је након одбијања пријема решење о отказу истакнуто на огласну таблу туженог 09.09.2022. године, односно да је у сваком случају оно уручено тужиле у току трајања ове парнице уз одговор на тужбу 29.12.2022. године. Део примарног и евентуалног тужбеног захтева за накнаду штете одбијен је због непостојања основа за овакво обавезивање туженог по одредбама члана 191. Закона о раду. Првостепени суд напомиње и да због специфичности отказивања уговора о раду пре истека трајања пробног рада није постојала обавеза туженог да тужилу упозори о постојању разлога за отказ уговора о раду. Ову напомену другостепени суд цени без утицаја на одлуку у предметној парници, имајући у виду да је тужила преклудирана са захтевом за поништај решења о отказу уговора о раду.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови одлучили како о примарном, тако и о евентуалном тужбеном захтеву.

Правни пут заштите у случају повреде права запосленог због незаконитог престанка радног односа прописан је чланом 195. Закона о раду. Одредбом става 1. овог члана закона прописано је да против решења којим је повређено право, или када је сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом другим овог члана закона прописано је да је рок за покретање спора 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

По утврђеном чињеничном стању не постоје незаконите радње туженог, послодавца којима су повређена права тужиле везана за престанак радног односа, из којих разлога је правилно одбијен примарни тужбени захтев као неоснован. Тужилца је након истека законом предвиђеног рока за судску заштиту поставила евентуални тужбени захтев за поништај решења о отказу, па како се наводи о непотпуно утврђеном чињеничном стању не могу са успехом истицати у ревизијском поступку, Врховни суд упућује на потпуне и правилне разлоге на којима су нижестепени судови засновали одлуку о овом делу захтева.

Правилно је одбијен тужбени захтев за накнаду штете, пошто нема правног основа за исплату у смислу члана 191. Закона о раду.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић